

Zen szerzetes és üzletember

A különleges japán enteriőr vevőre vár

A kínai fal és az előtte álló thai szobrok nap mint nap

Terebess Gábor a szerzetesi, beavatási ruhájával

Egy klasszikus távol-keleti bútor

Egy óbudai vályogépület szoba-konyhájából fiktív meghívólevéllel, zsebében pár dollárral indult útnak egy huszonegy éves fiatal ember. Eladta könyvtárát, amiért éppen annyit kapott, hogy Bécsből kifizethette Párizsig az Orient Express tarifáját.

Terebess Gábor 1965-ben kerekedett fel, hogy megértse a világot. Hihetetlen naivitással vágott neki az útnak, az sem tudva, hol hajtja majd álomra a fejét, ha átlépte Magyarország határát.

– Tényleg nem tudtam, mire vállalkozom – meséli.

– De gyűlöltem azt a tekintélyelvűséget, amely akkoriban nálunk uralkodott, és kíváncsi voltam a világra. Olyan emberekkel akartam találkozni, akik jól ismerték a buddhizmus tanait. Egy évig Franciaországban, Cambrai-ben éltem – ez a város arról is nevezetes, hogy itt is megfordultak egykoron a kalandozó magyarok –, később Németországba utaztam. Itt talákoztam tibetiekkel, és egy félvak, kalmük lámával, velük töltöttem néhány hónapot. Gábor később Amerikába, majd Japánba utazott. A szigetországban a legnagyobb zen buddhista kolostort, a Szódzsidzsit kereste fel, de nem várták tárt karokkal.

– Egy napig maradhatok, mondták, és különféle próbatételeken estem át – emlékezik. – Aztán mindig megtoldták az időt, és szép lassan beilleszkedtem a kolostori életbe. Szerzetes azonban csak akkor lehettem, ha találtam magamnak egy mesét. Ez nem volt könnyű. Végül egy kisvárosi templomban élő mester, Noiri Kódzsuni elfogadott tanítványának, és elérkezett az idő, amikor zen szerzetessé avattak.

Tekintélyelvűség

Pedig ennél az életformánál sokkal inkább érvényesül az a tekintélyelvűség, amely elől me-

nekült. Ezt ő sem tagadja, és elmondja, olyan közösségekben élhetett, mint amilyenek sem előtte, sem utána nem talált meg a világban.

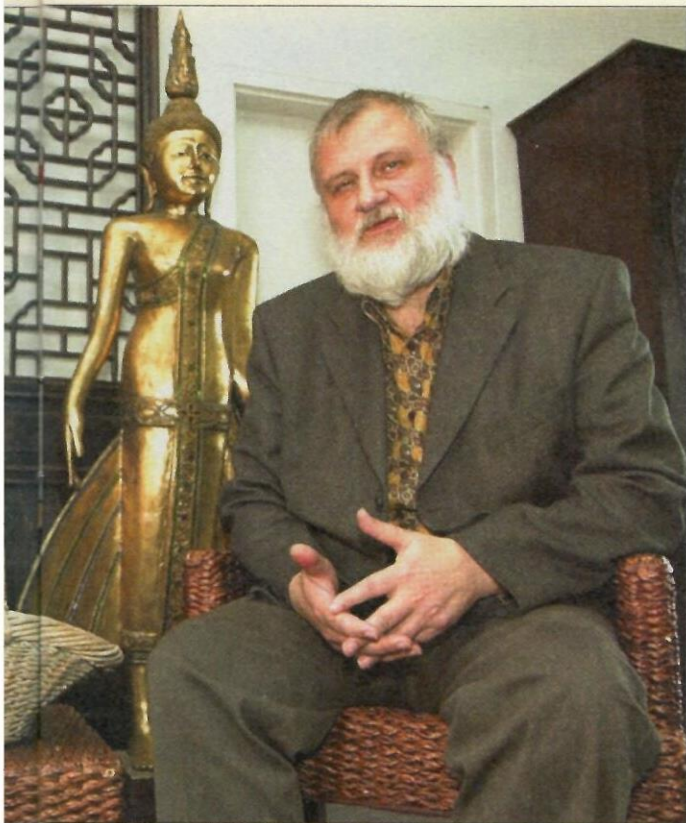
– Az, hogy szerzetes lettem, nem jelentette egyben azt is, hogy elzártam magam az élettől. A külsőségekre – a ruhára, a szalmabocskorra, a borotvált fejre – is csak néhány évig adtam, és nem is tanítottam soha. Európában – ahová visszatértem – ez ugyanis nem lett volna más, mint pszicho-biznisz, amelyben nem akartam részt venni.

Gábor szerint a zen iránt többnyire olyan emberek érdeklődnek, és próbálnak csatlakozni a szer-

A vallás eredete

A legenda szerint Buddha egykor, tanítóbeszéd helyett a Keselyűbércen felmutatott egy szál virágot tanítványainak, mire egyikük elmosolyodott. Tehát egy mosolygó virág és egy virágzó mosoly indította útjára ezt a szavakon túli tanítást. A zen nem oldja meg a problémákat, nem elégti ki, és nem fojtja el a vágyakat – hanem átéli. Nem az emberi természet tökéletesítése a cél, hanem annak megismerése. Ha igent mondunk, az igennel járó szenvedést kapjuk, ha nemet, a nemmel járó. A szenvedés ott vár ránk mindig, ahová menekülünk előle.

(Részlet Terebess Gábor *Folyik a híd* című könyvéből.)

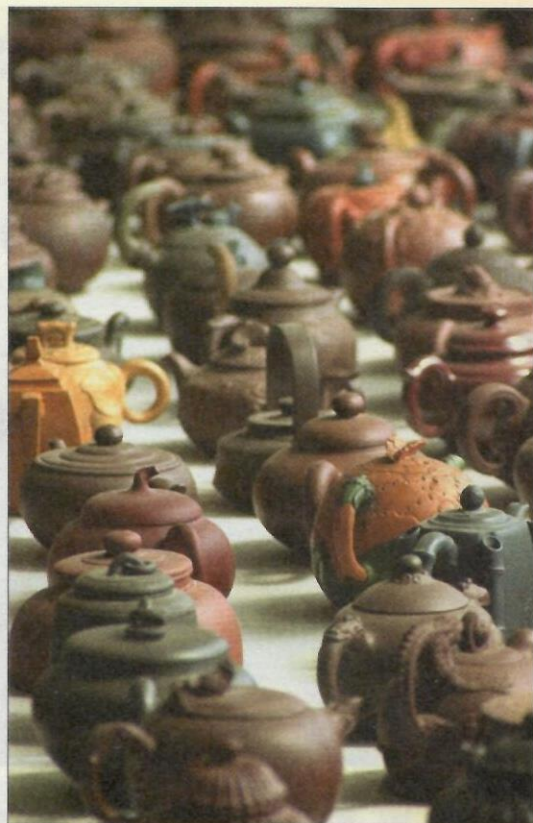

mint nap emlékeztetik az egykori szerzetest a múltra

„Összefű a szél elég hullott levelet, hogy tüzet rakják”

Ez a sor nem más, mint egy japán, haiku vers. Tizenhét szótagból áll, s ez idő szerint Magyarországon nem fordítja le más, mint Terebess Gábor.

– Ezek csupán kis felvilágosítások, a tartalmát az olvasó ember értheti meg, lelkiállapotától, nyitottságától függően. Magyarországon talán aforizmáknak neveznék ezeket, ám mégis mások. Tulajdonképpen, ha két közhelyet összepárosít az ember, abból is lehet haiku, ha megfelel a szigorú, tizenhét szótagos formának. Emellett még írtam könyveket a zenről, fordítok klasszikus kínai nyelvből is, hiszen az igazi zen történetek ezen a nyelven íródtak.

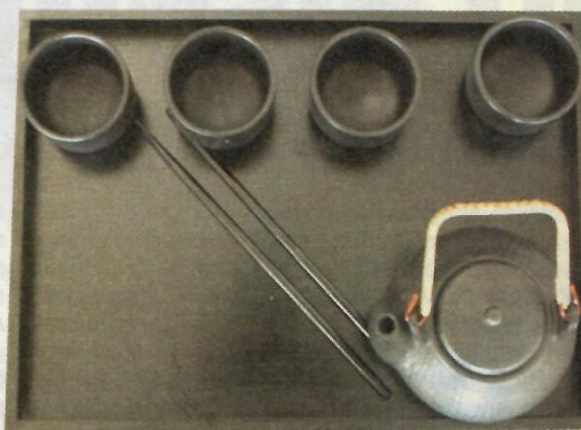
Közel 700 darabos a kínai teáskancsókészlet

ti bútor összeállítás

A klasszikus és örök kínai számológép

A rituálék fontos eleme a hagyományos teáskészlet

FOTÓK: DEVENYI VERONIKA

zetesekhez, akik nem tudják megoldani a problémáikat, és ettől remélik azt. Persze, ez sosem következik be, csak még nagyobb lesz a lelki káosz és a keserűség.

A hazatérés

Japán után ismét Párizs következett, ahol beiratkozott a Sorbonne-ra, majd két év után egy görög hajóval Ausztráliába indult.

– Egy kőbányában dolgoztam – magyarázza –, s nem nagyon tetszett nekem ez az ország. Mindent belepett a vörös por, még a csillagok is másképpen ragyogtak az égen. Aztán hallottam a Szabad Európa Rádióban, hogy otthon

Menni, látni, megismerni

– Én érdeklődő ember voltam, hajtott a vágy, menni, látni, megismerni a világot. Az, hogy zen szerzetes vagyok, sok fontos dolgot adott nekem, de éppen olyan gyarló, és szenvedő ember maradtam, mint bárki más, se jobb, se erősebb. Részem volt a satoriban, azaz a zen elvek szerinti megvilágosodásban, s ez egyben azt is jelenti, hogy nem kell tovább keresnem, magyarázatokat kutatnom – mondja magáról Gábor, aki létrehozta a Terebess-üzleteket. Itt a keleti világ tárgyait találhatják meg azok, akik elfogadják, hogy a különböző kultúrák között létezik termékeny átjáró. Olyannyira, hogy olykor a legegzetikusabb dolgok a legkézenfekvőbbek. Gábor filozófiája nagyon egyszerű. Azt mondja: ő evőpálcikát árul, nem illúziót.

amnesztia van – gondoltam, hazajövök. Huszonhét évesen érkezett meg ismét Magyarországra, és nem volt több a zsebében, mint amikor útra kelt.

– Másféle élet kezdődött. Mondták, öt évig

nem kaphatok útlevelet, de nem bántam, nem akartam sehová sem menni. Megnősültem, s anyósoméék szerelmi házában kerámiákat gyártottam, japán stílusú, avantgárd techniká-

val. Erről még Amerikában is publikálhattam egy rangos lapban. Aztán szép lassan kialakult körülöttünk az a világ, amelyben ma is remekül érzem magam.

Egzotikus világ

A Terebess-kolleció egyedülálló. Két évvel ezelőtt jött létre Kistarcsán, a volt textilgyár nyolcezer négyzetméterén. Voltaképpen nem más, mint egy hatalmas kiállítás, amely a kelet kincseit mutatja be.

Van egy szoba, ahol csakis keleti játékok – madzsong, a hozzávaló asztallal, go, és más, különös dolgok vannak. Egy tárlóban keleti gombgyűj-

temény látható, de van teaszűrőkből és teáscsészékből is kollekción, ósi, kínai talicska, kelenygeláda, baldachinos ágy is. Gábor irodája azonban nélkülöz minden hangsúlyos keleti varázst. Dolgozóasztala angol, puritán és csudaszép, a fal mellett szekrény, a falon azonban szép, kínai és japán „üzenetfestmények”.

Valami megérint, ahogy sorra járom a termeket, és megsimítom a tárgyakat. Olyan, mintha szellem suhanna a falak mellett, jóindulatúan és bölcsen, rám bízva, mennyit vagyok képes felfogni, és átörökíteni egy idegen kultúrából.

L. Á.